

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/108/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124201058
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4124201058.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Róberta Foltána a sudcov JUDr. Ľubomíra Bundzela a JUDr. Kristíny Srnkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A.: B. C., nar. XX.XX.XXXX a A. D., nar. XX.XX.XXXX, zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starej matky E. E., nar. XX.XX.XXXX a starého otca F. E., nar. XX.XX.XXXX, oboch bytom G., C. XXXX/XXX, zastúpených advokátkou H. I. J., K., I. L. XX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce, deti matky F. E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., C. X, zastúpenej advokátkou JUDr. Ing. Monikou Rehákovou, so sídlom Bratislava, Námestie Martina Benku 26, a otca C. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, v konaní o návrhoch matky maloletých a starých rodičov maloletých na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní starých rodičov proti uzneseniu Okresného súdu Nitra sp. zn. 35P/20/2024-60 zo dňa 28.2.2024, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Uznesením zo dňa 28.2.2024 súd prvého stupňa na návrh matky maloletých nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého matka maloletých detí je oprávnená dočasne, do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 35P/20/2024, stretávať sa s maloletými deťmi A.: B. C., nar. XX.XX.XXXX a A. D., nar. XX.XX.XXXX a to tak, že prvých päť stretnutí sa bude realizovať v CDR Kolíňany, ambulancia Zlaté Moravce, v piatok v čase od 15.00 hod. do 16.00 hod. bez prítomnosti starých rodičov a následne každý páry týždeň v piatok v čase od 15.00 hod. do 16.00 hod. a každú nepárnu sobotu v čase od 10.00 hod. do 12.00 hod. bez prítomnosti starých rodičov, pričom matka si maloleté deti prevezme a odovzdá v mieste ich bydliska.

Súčasne návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd matke uložil zákaz styku s maloletými, zamietol.

2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade je opodstatnená bezodkladná úprava pomerov medzi účastníkmi konania formou neodkladného opatrenia. Matka maloletých detí osvedčila skutočnosti odôvodňujúce upraviť jej styk s maloletými deťmi. Medzi matkou maloletých detí a osobami vykonávajúcimi spoločnú náhradnú osobnú starostlivosť (starí rodičia – adoptívni rodičia matky) o maloleté deti je problematická komunikácia, ktorá vedie k nezhodám pri realizácii styku s maloletými deťmi. Starí rodičia vykonávajúci náhradnú osobnú starostlivosť upierajú matke maloletých detí kontakt či styk, čo môže viesť k ochabnutiu citových väzieb zo strany detí a následnému nežádúcemu prijatiu matku ako rodiča vo svojom živote. Starí rodičia sa snažili preukázať, že práve matka môže za to, že maloleté deti ju odmietajú. Poukázali na zdravotný stav maloletých detí. Súd prvej inštancie na základe listinných dôkazov v tomto štádiu konania nezistil, že súčasným dôvodom je práve správanie a konanie matky, ktoré spôsobujú zdravotné problémy maloletých detí a pre ktoré by sa maloleté deti nemali so svojou matkou stýkať.

Súd poukazoval na to, že u matky došlo práve k pozitívnej zmene po stránke zdravotnej, psychickej, vzťahovej i profesijnej, čo preukazuje, že chce zodpovedne a adekvátne pristúpiť k svojej úlohe ako

matky maloletých detí. Matka ako rodič má právo sa stýkať sa svojimi maloletými deťmi, zachovávať s nimi citové väzby, pokiaľ nie je dôvod pristúpiť k zákazu styku rodiča s maloletým dieťaťom. Matka sa snažila, ako aj sama v návrhu uviedla o kontakt a styk s maloletými deťmi, avšak zo strany starých rodičov jej bol znemožnený. Nerealizovaním styku maloletých detí s matkou by vznikol predpoklad na deformáciu ich vzťahu a postupnej separácii ich vzájomných citových väzieb, ktorých náprava by mohla byť neskôr veľmi problematická. Tieto skutočnosti dostatočne odôvodňujú urýchlený zásah zo strany súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia. Súd neodkladným opatrením nariadil dočasnú úpravu styku matky s maloletými deťmi, ktorá je nevyhnutná práve z dôvodu, aby nedošlo k úplnému vytrateniu kontaktu matky s maloletými deťmi, a aby sa naopak ich vzťah mohol postupne obnovovať a prehĺbovať. Rozsah úpravy styku matky s maloletými deťmi určený vo výroku predmetného uznesenia bude podľa súdu prvého stupňa trvať do právoplatného skončenia konania pod sp. zn. 35/20/2024.

Súd návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zákazu styku matky s maloletými deťmi zamietol, nakoľko z predložených listinných dôkazov (správy z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra) nezistil, že je potrebné zo strany súdu pristúpiť k tak závažnému zásahu do rodičovských práv matky, že by jej mal byť dočasne zakázaný styk s maloletými deťmi. Matka v súčasnosti nevykazuje nebezpečné správanie pre deti, je v záujme maloletých detí, aby sa obnovili vzťahové väzby medzi matkou a jej deťmi.

3. Proti tomuto uzneseniu podali odvolanie starí rodičia, ako osoby, ktoré majú maloleté deti v náhradnej osobnej starostlivosti. Podľa odvolateľov súd prvej inštancie absolútne nedostatočne zistil skutkový stav a vyvodil nesprávne právne závery, nakoľko v plnom rozsahu vychádzal len z tvrdení uvádzaných matkou a oprel svoje rozhodnutie aj o správu kolízneho opatrovníka, ktorý však vykonal absolútne nedostatočné zistenie skutkového stavu jediným šetrením na strane maloletých detí (pričom za celé obdobie, v ktorom sú deti v náhradnej osobnej starostlivosti, nevykonal žiadne šetrenia s výnimkou asi 2-3 stretnutí). Deti sa jednoznačne vyjadrili negatívne – proti stretnutiam s matkou, avšak kolízny opatrovník sa postavil do „role obhajcu práv biologickej matky“ nerešpektujúc vôľu detí a ich práva, ale predovšetkým nerešpektovaním zdravotného fyzického a hlavne psychického stavu detí. Kolízny opatrovník si podľa odvolateľov dovoľil pri hodnotení stavu maloletých obviniť starých rodičov, ktorí doposiaľ svedomito a v plnom rozsahu poskytovali kompletnú starostlivosť pre deti a snažili sa napriek opakovaným zlyhávaniu biologickej matky, z poskytovania zdravotnej starostlivosti bez súhlasu zákonného zástupcu, čo je absolútne protichodným argumentom, keď to bola práve biologická matka, ktorá v starostlivosti o deti zlyhala a aj v súčasnosti zlyháva svojim záhaľčivým a nestabilným spôsobom života, neustálym striedaním partnerov a domova. Podľa odvolateľov biologická matka v priebehu roka 2023 vystriedala viacerých partnerov, prácu a dokonca „mala inzeráty na „spoločníčku“, vystriedala viaceré bývania a opakovane sa vrátila k súčasnému partnerovi. Uviedli, že v období od decembra 2022 do augusta 2023 absolútne nejavila skutočný záujem o deti.

Odvolatelia vinia súd prvej inštancie, že neskúmal potreby a režim maloletých detí, nevychádzal zo zabezpečených listinných dôkazov a správ, ktoré doložili k svojmu návrhu starí rodičia, pričom svoj návrh odôvodňovali práve zistenými novými skutočnosťami zo závažným poškodením zdravia detí v dôsledku správania sa biologickej matky – tvrdia, že boli jednoznačne potvrdené výsledky, že obe deti majú FAS (syndróm v dôsledku predispozície biologickej matky na alkohol a iných návykových látok počas tehotenstva), ktoré spôsobilo to, že deti si do života odnášajú ťažké zdravotné postihnutie s nevyhnutnosťou poskytovania špeciálnych terapií. Uvedené vyšetrenie starí rodičia zabezpečili ako samoplatcovia, na základe avizovania problémov vo vývoji detí v CPaP Zlaté Moravce v záujme riadnej diagnostiky na strane maloletých, ktoré už dlhodobo navštevujú nielen psychologickú pomoc, ale aj neurologickú a psychiatrickú, avšak nikto sa k ich stavu nevedel presne vyjadriť a určiť príčinu vzniku ich zdravotných problémov. Odvolatelia poukázali na skutočnosť, že otec maloletých rešpektuje ich vôľu, nerobí na nich nátlak, avšak sa s nimi pravidelne stretáva za prítomnosti starých rodičov.

4. K výroku o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia starých rodičov, v ktorom navrhovali zákaz styku matky a maloletých detí, sa odvolatelia vyjadrili v tom zmysle, že tu súd prvej inštancie nezohľadnil záujem maloletých detí, ktorý by mal byť prvoradý, súd prvej inštancie sa ich argumentami pri zamietajúcom rozhodnutí nezaoberal a nevyhodnocoval ich. Obhajujú sa práva biologickej matky, ale nerešpektuje sa najlepší záujem na strane detí, ktoré, pokiaľ sú zastabilizované a nedochádza k narúšaniu ich stabilného prostredia predovšetkým matkou, sú relatívne v poriadku a psychickej pohode, zmena v správaní a časté psychické výkyvy nastávajú po narušení daného prostredia práve matkou. Ako uvádzajú odvolatelia, najmä maloletá B. v dôsledku správania a predchádzajúceho života matky a jej prístupu k deťom, musí navštevovať detskú psychiatrickú

ambulanciu, trpí separačnou úzkosťou, úplne odmieta kontakt s matkou a len akákoľvek zmienka o nej vyvoláva u dieťaťa nervový záchvat končiaci na upokojujúcich liekoch. Odvolatelia vyjadrili obavu, že matka prejavuje záujem o deti iba v záujme finančného prospechu, poukázali na jej psychické problémy, nestálosť a pod. a navrhovali, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že zamietne návrh matky maloletých a, naopak, vyhovie ich návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

5. K odvolaniu matky sa na výzvu súdu vyjadril otec maloletých detí, ktorý nesúhlasí so zverením maloletých detí jeho bývalej manželke – matke detí. Uvádza, že je v pravidelnom kontakte s osobami, ktoré majú maloleté v náhradnej osobnej starostlivosti a podľa neho sú maloleté v ich opatere spokojné. Je informovaný o zdravotnom stave detí, najmä poukázal na Isabellkin psychický stav zapríčinený konaním jej matky. Podľa jeho tvrdení maloleté negatívne reagujú čo aj na zmienku o ich matke, preto ju ani nespomínajú. Podobne ako starí rodičia opakoval tvrdenia o nestálosti partnerských spoluzití matky, jej nevyspytateľnosti, nezodpovednosti.

6. K odvolaniu starých rodičov sa vyjadrila na výzvu súdu aj matka. Podľa jej tvrdení sa počas obdobia od zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov uskutočnilo minimum osobných stretnutí matky s deťmi, a to výlučne z dôvodov na strane starých rodičov, ktorí styk neumožnili uskutočniť. Starí rodičia sa nechávajú deťmi oslovovať: „mama“, „otec“, to je nepochybne v rozpore so záujmami maloletých detí. Starí rodičia navádzajú deti svojimi výroky o matke k tomu, aby ju skutočne nemali radi. Vo vyjadrení poukázala na charakteristické znaky náhradnej osobnej starostlivosti, ktorými sú nevyhnutnosť a dočasnosť, rovnako ako aj na právo rodiča na styk s dieťaťom aj za situácie, že dieťa je zverené do osobnej starostlivosti inej osobe. Podľa matky sa starí rodičia stavajú do role biologických rodičov, vytláčajú matku zo života detí a nevládajú svoju funkciu náhradnej starostlivosti. K vyjadreniu je pripojené stanovisko osobne spísané matkou, v ktorom poukazuje na to, že jej je bránené v styku s deťmi, že jej (adoptívni) rodičia sa snažia ju očierniť pred deťmi aj pred súdom, nepravdivo sa vyjadrujú o jej negatívnom vplyve na maloleté, ako aj o jej sociálnom správaní (neponúkala eskort, nestriedala partnerov a pod.), verbalizuje svoju ochotu a schopnosť sa o svoje dcéry postarať, je ochotná podstúpiť akékoľvek vyšetrovanie či znalecké dokazovanie.

7. K odvolaniu starých rodičov sa vyjadril aj kolízny opatrovník – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, pričom podľa jeho stanoviska pre účely rozhodnutia súdu zabezpečil aktuálne správy z materskej školy, od pediatra maloletých detí a z CPaP, ktoré maloleté deti navštevujú. Bolo vykonané sociálne zisťovanie u starých rodičov, bolo vykonané zisťovanie názoru dieťaťa, a v neposlednom rade bola vyžiadaná aktuálna správa z Referátu poradensko-psychologických služieb, ktoré matka pravidelne navštevuje. Sociálne zisťovanie na strane matky bolo realizované pracovníkmi ÚPSVR Nitra, z dôvodu podozrenia starých rodičov zo zaujatosti pracovníkov ÚPSVR Nitra, pracovisko Zlaté Moravce. Všetky správy boli vyžiadané a rovnako aj sociálne zisťovania boli vykonané v roku 2024. ÚPSVR Nitra, pracovisko Zlaté Moravce, v súvislosti s odvolaním starých rodičov maloletých detí má zato, že predložil OS Nitra aktuálne informácie a podrobne popísal aktuálnu situáciu na strane detí vo svojom vyjadrení pred súdom prvej inštancie. Zároveň uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie navrhuje potvrdiť.

8. Na podania reagovala matka vo vyjadrení, v zmysle ktorého nad rámec predchádzajúceho vyjadrenia uviedla genézu svojho vzťahu s p. N. a jednak dôvody, pre ktoré dopustila, aby jej maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jej adoptívnych rodičov. Matka uviedla, že o maloleté sa zaujíma, ľúbi ich a iba úskokmi, výhovorkami a manipuláciou sa starí rodičia domohli toho, že sa s dcérami nestretáva a tieto ju odmietajú. K vyjadreniu pripojila správy (mailové, textové a pod.), ktoré zachytávajú jej komunikáciu s kolíznym opatrovníkom a s adoptívnou matkou.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie starých rodičov maloletých nie je dôvodné.

10. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „CMP“), na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

12. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo všeobecnosti vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo), ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia, nemusí byť nepochybne preukázaný, musí byť však osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom je vždy potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ. Neodkladné opatrenie z dôvodu potreby dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi nariaďuje súd aj vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, keď je potrebné na čas (spravidla do rozhodnutia vo veci samej) upraviť starostlivosť o maloleté dieťa, vyživovaciu povinnosť, prípadne styk rodiča s dieťaťom.

14. Účelom neodkladného opatrenia je spravidla dočasná úprava pomerov účastníkov, ktorá zásadne prichádza do úvahy v tých prípadoch, v ktorých sa má napraviť stav akútneho či akútne hroziaceho zásahu do práv či oprávnených záujmov účastníka domáhajúceho sa ochrany neodkladným opatrením, teda vtedy, ak by vyčkávanie na rozhodnutie vo veci samej (rozsudkom po riadne vykonanom dokazovaní) mohlo spôsobiť také zmeny vo vzťahu k predmetu konania, či inú ujmu na právach navrhovateľa neodkladného opatrenia, pri ktorých by samotné vedenie konania vo veci samej mohlo už stratiť zmysel, alebo je tu iná závažná príčina, pre ktorú sa javí nevyhnutným pomery určitým spôsobom stabilizovať už pred konečným rozhodnutím. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je totiž určujúci aktuálny stav, resp. terajšie pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov.

15. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, ako aj obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na rozhodnutie o návrhu (návrhoch) na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe vykonaných dôkazov dospel ohľadom rozhodujúcich skutočností k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd, ktorý rovnako ako súd prvej inštancie považuje návrh za dôvodný, preto nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a dať za pravdu odvolateľom, ktorí ani v odvolaní neuviedli žiadne relevantné skutočnosti spôsobilé privodiť zmenu odvolaním napadnutého uznesenia.

16. V záujme zachovania práva maloletého dieťaťa na udržiavanie a rozvíjanie vzájomných väzieb s rodičom, v ktorého osobnej starostlivosti sa nenachádza, je pri nezhode tohto rodiča s osobou zabezpečujúcou reálne starostlivosť o maloletého v otázke styku rodiča s dieťaťom prijatie záveru o existencii okolností vyžadujúcich si potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov prostredníctvom neodkladného opatrenia nepochybne opodstatnené.

V danom prípade zásadné nezhody medzi matkou – navrhovateľkou úpravy styku a jej rodičmi zabezpečujúcimi starostlivosť o maloleté vyplývajú ako z obsahu návrhu na začatie konania, tak aj zo stanoviska procesného opatrovníka a z obsahu dokladovanej komunikácie matky so starými rodičmi maloletých, ktorí sa v konečnom dôsledku, domáhajú rozhodnutia o zákaze styku biologickej matky s dcérami.

17. V obsahu predloženého spisového materiálu odvolací súd nezistil existenciu žiadnych okolností svedčiacich o možnom negatívnom vplyve styku matky s maloletými na ich ďalší priaznivý vývoj, ani skutočnosti svedčiace o potrebe dočasného zákazu styku, naopak, stanoviská starých rodičov, aj vzhľadom na ich profesijné zameranie (podľa spisového materiálu sú profesionálnymi náhradnými

rodičmi), prekvapivo naznačujú nepochopenie významu budovania vzťahu dieťaťa s jeho biologickým rodičom, ktorý záujem o budovanie tohto vzťahu prejavuje, a ich neschopnosť alebo nechotu v tomto smere na maloleté pozitívne vplyvať.

Vzhľadom na charakter a účel inštitútu neodkladného opatrenia (uvádzaný už vyššie v texte) nepovažoval odvolací súd za dôvodnú námietku odvolateľov týkajúcu sa nedostatočného zistenia skutkového stavu veci, rovnako ako ich spochybnovanie stanoviska procesného opatrovníka, o objektívnosti či odbornej znalosti problematiky ktorého nemal odvolací súd žiadne pochybnosti.

18. V súvislosti s odvolacími dôvodmi je navyše potrebné konštatovať, že ani prípadné nezodpovedné správanie matky počas tehotenstva navždy nevyklučuje jej prirodzený, nezištný záujem o dieťa, pričom, na strane druhej, prípadné verbálne odmietanie matky deťmi nie je dôkazom o tom, že je v záujme detí s matkou sa nestretávať.

Názor maloletého dieťaťa môže byť pre rozhodnutie súdu upravujúce rodičovské práva a povinnosti významným, nie je však jediným kritériom a nie je ani dôvodné ho ako subjektívny prvok (názor maloletého) zamieňať so záujmom maloletého, ktorý má charakter objektívny a poznanie ktorého samotným maloletým je ovplyvnené jeho vekom, mentálnou a fyzickou vyspelosťou, ale aj prostredím, v ktorom žije a osobami, ktoré na neho pôsobia.

19. Odvolací súd sa stotožnil aj s rozsahom, v ako súd prvej inštancie určil dočasný styk maloletých s matkou, ktorý s ohľadom na poškodené vzťahové väzby je spôsobilý zabezpečiť postupnosť zblížovania matky s deťmi a bezpečné prostredie styku v jeho počiatkovej fáze.

Predpokladom úspechu tohto zblížovania však nepochybne bude aj vhodná pozitívna príprava detí na stretnutie s matkou zo strany ich starých rodičov.

20. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd v postupe a rozhodnutí súdu prvého stupňa nezistil pochybenia s možným následkom na správnosť rozhodnutia a preto napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

21. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).